

Regional riktlinje

Rum för andlig vård på Västra Götalandsregionens sjukhus

Målet med riktlinjen är att tillgodose jämlik tillgång till rum för andlig vård på Västra Götalandsregionens sjukhus för patienter, närstående och medarbetare.

Förändringar sedan föregående version

Riktlinjen har kompletterats med definition av andlig vård, tillsammans med förtydligande kring ett barnrättsperspektiv utifrån FN:s konvention om barnets rättigheter. Dokumentet har förtydligats med skrivelser om samtliga sju diskrimineringsgrunder, samt de fem nationella minoritetsspråken. Hänvisning till riktlinjer för fysisk tillgänglighet har uppdaterats. Redaktionella och språkliga justeringar har gjorts.

Syfte

Andlig vård innebär att möta patienter, närstående och medarbetares existentiella, religiösa eller andliga behov oavsett religiös tillhörighet. Riktlinjen innebär krav på jämlik tillgång till rum för andlig vård. Riktlinjen gäller olika typer av rum för andlig vård och omfattar både befintliga lokaler och nybyggnation. Exempel på namn som används för den här typen av rum är stilla rum, meditationsrum, kapell och muslimskt bönerum.

Riktlinjen innebär inte en begränsning av sjukhusens möjlighet att utforma rum med religiös symbolik, multireligiösa rum eller rum med särskild trosinriktning.

Krav på tillgång till rum för andlig vård

På varje sjukhusområde ska det finnas tillgång till ett eller flera rum för andlig vård. Eftersom behoven skiljer sig åt från sjukhus till sjukhus ska antal rum och utformningen av rummen anpassas till lokala behov och förutsättningar, som exempelvis förväntad mängd besök. Rum ska finnas för att fylla följande tre behov:

1. Behov av stillhet - ensam reflektion, stilla bön eller liknande.
2. Behov av kollektiv trosutövning- rum som kan bokas kortare stunder för gudstjänst, fredagsbön eller annan kollektiv ritual.
3. Behov av andligt stöd - rum för samtal och eventuell ritual.

I vissa fall kan de tre behoven tillgodoses i ett och samma rum. Ibland kan kompletterande rum vara nödvändiga. Det står varje förvaltning fritt att själva fatta beslut om lämpliga namn på rummen.

Krav på dialog

Behovet av rum och utformning av dessa på respektive sjukhus ska arbetas fram i dialog med företrädare från exempelvis sjukhuskyrkan, sjukhusimamer, buddistiska och muslimska sjukhuskoordinatorer samt företrädare för andra trossamfund.

Dialog ska också föras med medarbetare vid varje sjukhusförvaltning.

Krav på skriftliga överenskommelser

Varje sjukhusförvaltning ska ta fram skriftliga överenskommelser om samverkan mellan förvaltningen och företrädare för andlig vård. Överenskommelserna bör tydliggöra de olika parternas ansvar, åtaganden och befogenheter för andlig vård, lokaler, inventarier, information med mera.

Krav på värdighet

Rummen ska vara värdigt utformade med genomtänkt central placering och lämplig storlek. De ska upplevas som luftiga och inredas och underhållas med omsorg.

Krav på icke-diskriminering, jämlikhet och fysik tillgänglighet

Jämlikhet ska främjas i rummen så att alla oavsett religion eller annan trosuppfattning, kön, könsöverskridande identitet eller uttryck, etnisk tillhörighet, funktionsnedsättning, sexuell läggning och ålder erbjuds likvärdiga möjligheter till religiös och andlig återhämtning utan diskriminering. I rummens absoluta närhet ska det finnas möjlighet till tvagning inför bön.

Det får inte skilja väsentligt i standard mellan olika rum på samma sjukhus. Skillnad i storlek ska endast kunna förklaras av skillnad i förväntad besöksfrekvens eller skillnad i behov av utrymme. Skillnader bör heller inte förekomma i skyltning eller annan information om olika rum eller religiösa företrädare.

Lokalerna ska ha god fysisk tillgänglighet och utformas i enlighet med Västra Götalandsregionens ”Riktlinjer och standarder för fysisk tillgänglighet – tillgängliga och användbara miljöer (version 3.2, 2023)”. Rummen ska vara inventerade i tillgänglighetsdatabasen TD. Enkelt avhjälpna hinder ska åtgärdas.

Krav på anpassning till barnets rättigheter

De andliga rummen ska utformas utifrån ett barnrättsperspektiv enligt FN:s konvention om barnets rättigheter. Det innebär bland annat att utformningen av rummen ska baseras på en prövning/analys av barnets bästa, ske i dialog med barn och unga samt anpassas efter barn i olika åldrar och med olika förutsättningar.

Krav på tillgång vid psykiatrisk tvångsvård

Sjukhusen ska säkerställa att människor som befinner sig i psykiatrisk tvångsvård i enlighet med Lagen om psykiatrisk

tvångsvård, LPT, eller Lagen om rättspsykiatrisk vård, LRV, får tillgång till andliga rum oavsett trosinriktning eller livssyn.

Krav på information om andlig vård

Information om andlig vård och andliga rum ska finnas lättillgänglig digitalt och fysiskt på sjukhusen. Information bör finnas tillgänglig på flera språk, däribland de fem nationella minoritetsspråken finska, meänkieli, samiska, romani chib och jiddisch.

Information om handlingen

Handlingstyp: Riktlinje

Gäller för: Västra Götalandsregionen

Innehållsansvar: Emma Broberg, (emnbr3), Regionutvecklare

Godkänd av: Regionstyrelsen, (RS),

Dokument-ID: RS10001-385633856-82

Version: 1.0

Giltig från: 2026-06-23

Giltig till: 2031-06-23